

naRekla

89,95 Lt 54,95 Lt 79,95 Lt 54,95 Lt

Spporto sirgalių atributika

Dienraščio prenumerata >

Vilniaus diena

Naujienų prenumerata

RSS

Prisijungimas Neprisimenu

Jungtis

Prisiminti Pirmą kartą?

Naujienos Vaizdai TV Diena **Dienraštis** Forumas Įmonių katalogas Skelbimai BLOG'as Eurobasket 2009

Pradžia Archyvas The Economist Prenumerata Reklama Reklamos skaičiuoklė Skelbimai dienraštyje Redakcija

Paieška:

Gerai

Detali paieška

2009 m. rugsėjo 7 d., pirmadienis

Kur aš esu? [Titulinis puslapis](#) [Dienraštis "Vilniaus diena"](#) [Priedai](#) [Šokoladas](#)

Šokoladas

2009-08-29 **Darius Sėlenis**

D. Ibelhauptaitė orangutane įžvelgė žmogų

Priemana ir dešimtys rankų, iš visų pusių tiesiančių ilgus pirštus. Situacija tapo nevaldoma. Režisierė Dalia Ibelhauptaitė neslepia: Borneo džiunglėse buvo labai baisu.

Tamsoje apsupta orangutanų

Trys savaitės Malaizijoje, Borneo džiunglėse. Beveik visą laiką – tarp orangutanų. Žinoma Lietuvos ir Didžiosios Britanijos teatro režisierė, Birutės Galdikas fondo garbės tarybos pirmininkė Dalia Ibelhauptaitė neslepia: "Tai buvo fantastiškas laikas! Su vyru pabuvojome vietose, kur retai patenka net vietiniai gyventojai."

Po kelionės Dalia švytėjo, nors Borneo džiunglėse buvo ir baugių pojūčių. Vargu ar ji pamirš situaciją vėlyvą vakarą, kai su fizinės antropologijos ir biologijos daktare bei garsiausia orangutanų tyrinėtoja B.

© Dalios Ibelhauptaitės asmeninio archyvo nuotrauka

Galdikas išvyko pamaitinti į džiungles orangutanų.

"Nešėme keturis didelius maišus egzotiškų vaisių rambutanų, – apie 20 valandą, atvykus į vieną slaptų Birutės įrengtų vietų, kur atviruose bungaluose džiuŋglėse gyvena netrukus į laisvę pateksiantys orangutanai, buvo jau tamsu. – Orangutanai buvo labai alkani. Prožektoriaus neturėjau. Pajutusios maistą maždaug 60 kilogramų svorio žmogbeždžionės, atsistojusios ant užpakalinių kojų, užpuolė mane iš visų pusių, kai kurios ėmė šokinėti ant galvos."

Apkandžiojo iki kraują

Situacija tapo nekontroliuojama. Tai, pastebi D. Ibelhauptaitė, ne šuniukai, o laukiniai, nors kai kurie ir žmonių prižiūrėti primatai.

Režisierė neslėpė: jaustis iš visų pusių tamsoje apsuptai stiprių orangutanų buvo ir neįtikėtina, ir baisu: "Norėdama, kad jie reaguotų į balsą ir orientuotųsi, kurioje pusėje yra maistas, kalbėjau. Viename namelyje gyveno po 4–5 orangutanus, tačiau bungalai atviri, be langų, orangutanai laisvai vaikščiojo ir šokinėjo, kur tik panorėjo."

Iš kitos pusės su maišu vaisių ėjo B. Galdikas: moterys turėjo susitikti džiuŋglėse ant polių įrengtų bungalų kvartalo centre. Ne, dabar jau šypsosi Dalia, laimė, tąkart orangutanai iki kraujo jos neapkandžiojo. Tai ji patyrė tik per pirmąsias dienas, žaisdama su 2–3 metų orangutanais.

B. Galdikas įsteigtas parkas turistams, kuriame galima pamatyti orangutanus džiuŋglėse, – tik nedidelė jos darbo dalis. Tyrinėdama vietinių vadinamuosius miško žmones, Birutė stengiasi kuo daugiau jai atneštų vienišų, sužeistų orangutanų jauniklių išauginti ir parengti gyvenimui laisvėje.

Priešams nukerta galvas

Ornamentais dekoruota į karstą panaši dėžė su gentainių griaučiais ir nukirstų priešų galvų kaukolėmis: Dalios aplankyti vietiniai gyventojai dajakai neturi kapinių ir žmonės laidoja čia pat, prie savo namų.

"Pas galvų medžiotojus nebuvo baisu, – pasakojo D. Ibelhauptaitė. Prieš kelionę į džiuŋgles ji su savo vyru, žinomu britų aktoriumi Dexteriu Fletcheriu, B. Galdikas ir dviem vietiniais jos darbuotojais aplankė dajakus. – Tiesa, mūsų pamatyta galvų medžiotojų gentis, įsikūrusi centriniam Kalimantane, yra pusiau civilizuoti. Mes nebuvo šalia šiaurėje kur, neabejojama, Borneo džiuŋglių gilumoje yra daugiau genčių, nukertančių savo priešams galvas."

Kai kurios dajakų gentys tiki, kad nukirstos galvos po mirties padės pakilti į aukštesnį lygį.

Gyvenantys ant polių surėstuose nameliuose, kurių viena dalis pakibusi virš upės, kita – sausumoje, dajakai laikosi senųjų papročių, nors kai kurie neatsisako ir civilizacijos.

Virš lūšnos – palydovinė "lėkštė"

Dajakai kiekvienam mirusiajam išdrožia statulą – tai yra tarsi mums įprastas paminklinis akmuo. Beje, neretai pagražindami, nes realizuoja mirusiojo svajonę tapti tuo, kuo jis norėjo.

"Kalbama, kad dajakai į savo penį kišdavo bambukines lazdeles, – dar vieną neįprastą paprotį paminėjo teatro režisierė. Po to prunkštelėjo: – To nemačiau, ten vyrai ir moterys nevaikšto nuogi."

Vyrai rengiasi gana civilizuoti, moterys mėgsta itin ryškius, specialaus audimo dažytus drabužius – batiką.

Virš vienos lūšnos matėsi palydovinės televizijos "lėkštė", vienas gyventojas turėjo mobiliojo ryšio telefoną. Šiaip draugiški dajakai neleido savęs fotografuoti, nors siūlė išgerti iš ryžių gaminamo į

maRekla

Kiti priedai

- **Sportas**
- **Pasaulis**
- **Šokoladas**
- **TV DIENA**

Paieška straipsniuose

Norėdami, kad paieška būtų spartesnė, tikslinkite užklausa.

Raktiniai
žodžiai

Rubrika /
Priedas

[Dienraščio archyvas](#)

degtinę panašaus gėrimo. "Aš negeriu. Atsisakė ir Dexteris, ir Birutė, tik jos padėjėjai paskanavo", – pasakojo D. Ibelhauptaitė.

Nupjauta galva – garbė, todėl ji turi būti matoma. Dajakų kūnus puošia tatuiruotės, simbolizuojančios nupjautų galvų skaičių ir gyvenimo kovą. Moterų tatuiruotės simbolizuoja indėlį į šeimą, jos vyro statusą gentyje.

Pamatė vėžlį albinosą

"Jis buvo albinosas!" – stebėjosi ne tik Dalios kompanija, bet ir nuostabaus grožio Sangalaki saloje vėžlius stebintys specialistai. Neįprastą itin retą baltą vėžliuką jie nusprendė pasilikti.

D. Ibelhauptaitė sužinojo, kad išgyvena vos apie 5 proc. pasaulį išvydusių vėžlių. Šie šarvuoti gyvūnai orientuojasi pagal mėnulio atspindį vandenyje, todėl nepaprastai įspūdinga naktį matyti šimtus mažų vėžliukų ir po šimtą kilogramų sveriančių vėžlių.

Vėžliai ir Indonezijos Bandžarmasino miesto aplankymas buvo dar vienas iš įstabių nuotykių. Prie Martapura ir Barito upių sankirtos įkurto apie 650 tūkst. gyventojų turinčio miesto dalis – ant vandens. Žmonės gyvena namuose ant polių, o ant vandens vyksta prekyba ir didžioji dalis gyvenimo.

Orangutanai geria iš puodelių

"Jaučiausi tarsi Josepho Conrado romanuose ar Wernerio Herzogo filmuose. Naktis laive džiunglėse – kažkas neapsakomo!" – Dalia prisimena, kaip plaukė dviejų aukštų laivu upe, supama džiunglių iki Tamjung Puting parko, kurį įkūrė B. Galdikas.

Masiškai dėl palmių aliejaus kertamas miškas į sunkią situaciją įstūmė ir vietines dajakų gentis, ir nykstančius orangutanus.

Šiuo metu B. Galdikas globoja 330 nuo trijų mėnesių iki aštuonių metų orangutanų. Jie suskirstyti į amžiaus grupes, beveik kiekvienas jų turi prižiūrėtoją, kuris su mažaisiais primatais elgiasi kaip su vaikais.

D. Ibelhauptaitė šypsosi: jų mėgstamiausias maistas – sausi makaronai iš pakelių, jie mielai geria arbatą ir kavą iš puodukų.

"Jie smarkiai kanda ir laukia atsako, – iš pradžių nemokėjusi žaisti su mažais orangutanais D. Ibelhauptaitė nukentėjo: jos kūną nusėjo 7 įkandimai iki kraujo ir mėlynių. – Pratinant prie laisvės, orangutanams pastatyti laiptai skirti įrenginiai, nuo 5 metų orangutanus gali prižiūrėti tik vyrai."

Muilo ir vandens procedūra

"Jie auga, keičiasi, nes nuo 8 metų paleidžiami į džiungles. Vyresnieji žaidžia su žmogumi, bet reikia būti atsargiam – vienas orangutanus netikėtai įkando Dexterui į lūpą", – pasakojo Dalia. Jai teko pajusti ant pečių užšokusio penkiamėčio orangutano jėgą.

"Vyresni orangutanai jau bando rungtis ir gali nuplėšti ranką. Tai – ne agresija, o natūralus poelgis. Jie – ne naminiai gyvūnai, o laukiniai džiunglių padarai. Tačiau protingi, gudrūs, juokingi, o žiūrėdamas į jų rankas, pirštus, elgseną ir akis, kartais pašiurpsti, nes įžvelgi žmogų", – kalbėjo režisierė.

Orangutanai mėgsta švarą. D. Ibelhauptaitė su vyru gavo didelį gabalą muilo ir, patekę į bungalą, kuriame gyvena orangutanai, turėjo juos maudyti. Iš pradžių paleido vandens srovę, po to teko muiluoti. "Orangutanai šokinėjo mums ant pečių, galvų, žaidė, jie mėgsta muilą ir laižo jį vienas nuo kito, –

pasakojo Dalia. – Netrukus buvome muilini ir kaip orangutanai prausėmės po vandeniu."

Verkianti vokietė

"Įsivaizduoji? 26 kilometrus ėjome pėsčiomis per džungles!" – po dar vieno, tris valandas trukusio plaukimo greitaeigiu kateriu į džunglių gilumą tamsiu it juoda arbata vandeniu Dalia su vyru, lietuve studente ir B.Galdikas aplankė itin slepiamą atokią vietą, kur orangutanai paleidžiami į laisvę.

O ten – džunglėse verkianti vokietė tyrinėtoja. Paaiškėjo, kad ji kasmet lankė, prižiūrėjo ir augino orangutaną, vardu Martinas. Prieš jį išleidžiant į laisvę vokietė pasiėmė 6 mėnesius atostogų.

Kartą tyrinėtoja Martiną matė su dviem kaštinėmis žaizdomis: laisvėje orangutanai kovoja už išgyvenimą. Orangutanui negrįžus po dviejų mėnesių (tai natūralu, nes jis buvo paleistas į laisvę), vokietė puolė į depresiją ir verkė du mėnesius.

Meilė orangutanui vokietės vos neišvedė iš proto. D. Ibelhauptaitė prunkščia: "Vaizdas geras. Džunglių vidurys. Į šeštą dešimtį įkopusi du mėnesius dėl orangutano verkianti vokietė, kuri dėl meilės Martinui ištekėjo už jo prižiūrėtojo – dvidešimtmečio dajako. Ir pradėjęs nerimauti jos jaunas vyras, nes dėl žmonos depresijos gali žlugti jo svajonė vykti gyventi į Europą."

Reklam

Netikslumai straipsnyje?
[Susisiekite su redakcija](#)

Susijusios naujienos

- [„Lietuvos Metų Moters 2008“ rinkimų atomazga – jau sekmadienį](#)
- [D. Ibelhauptaitė: Londone tokia reklama niekam neužkliūtų \(papildyta\)](#)⁹
- [Svynio Todo reklama – etikos sargų akiratyje \(papildyta\)](#)⁹
- [Raudonplaukius įžeidė reklama](#)¹

Skaityti komentarus

Rašyti komentarą

nu geras gamta:))	sugrįžimas į	2009 08 31 09:15
drats tas dajakas nori iš Europos naujų "trofėjų"(galvu) parsivežti.Bus pirmas bičas kaime.	Informuoti apie netinkamą komentarą	2009 08 30 14:41
Nora fantastiska kelione, bvua Malazijoje ir In donezijoje, jei leidzia galimybes tikrai verta aplankyti Borneo - nuostabaus grozio gamta	Informuoti apie netinkamą komentarą	2009 08 29 17:58
Nieko nuostabaus.	Informuoti apie netinkamą komentarą	2009 08 29 12:32

 [Informuoti apie netinkamą komentarą](#)

[Vieta jūsų nuorodai](#) - [Padangos](#) - [Odontologijos klinika](#) - [Orai Lietuvoje](#) - [Nuorodų katalogas](#)

UAB "Diena Media Web" [Kas yra "Vilniaus diena"?](#) [Atsakomybės ribojimas](#) [Reklama svetainėje](#) [Reklama dienraštyje](#) [Karjera](#) [Kontaktai](#)